

Procházky Českými Budějovicemi

od Budějčandy

nastole

Procházky Českými Budějovicemi

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihynastole.cz
www.albatrosmedia.cz

Budějčanda

Procházky Českými Budějovicemi – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2025

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

Procházky Českými Budějovicemi

© Budějčanda, 2025

ISBN tištěné verze 978-80-7448-496-4

ISBN e-knihy 978-80-7448-502-2 (1. zveřejnění, 2025) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-7448-503-9 (1. zveřejnění, 2025) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-7448-501-5 (1. zveřejnění, 2025) (ePDF)

Procházky Českými Budějovicemi

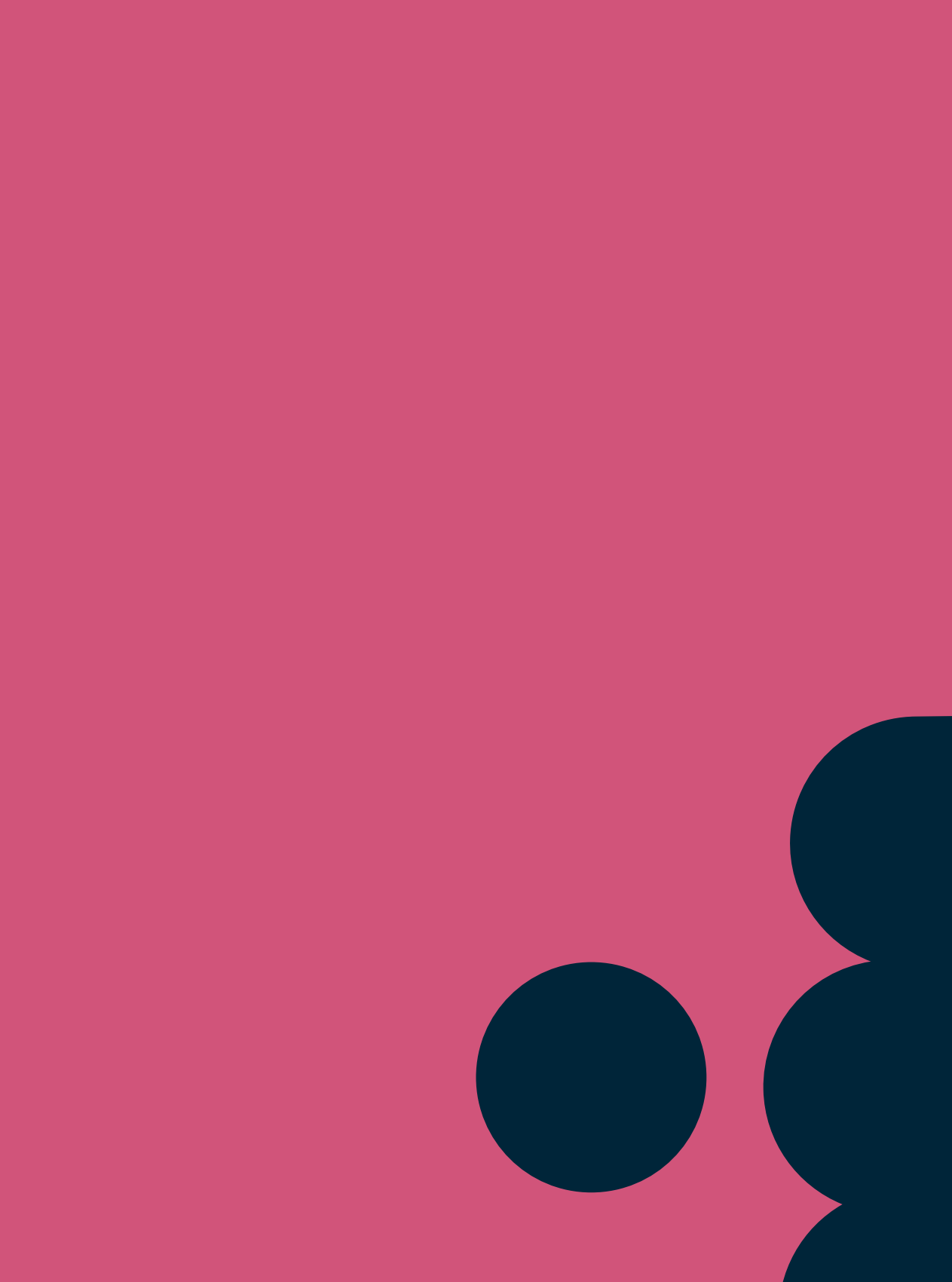
Budějčanda

Chcete, aby příběh této skvělé knihy pokračoval i potom, co ji dočtete? Tak ji pusťte dál do světa! Vše potřebné se dozvíte na **www.restorio.cz**.

Albatros Media podporuje udržitelný rozvoj, který vrací použitým věcem smysl. On-line antikvariát Restorio vaše knihy odkoupí a zaplatí vám ihned – nečekáte, až se prodají. Získané peníze si můžete nechat, nebo si vyberete charitu, kterou jimi podpoříte. Vtom případě navýší Restorio částku o 20 %.

Obsah

Procházka na jedno odpoledne	12
Procházka po náměstí	48
Procházka po městě	64
Procházky po okolí	96
Procházky s pivem	118
Procházky s kávou	128
Procházky za gastronomií	134
Procházky za kulturou a uměním	150
Funkcionalistická procházka (nejen) mezi panely	158
Procházka za architekturou 21. století	168
Procházka za zážitky	178

Slovo autorky

I když by v Českých Budějovicích dost možná nechtěl bydlet každý, já jsem si je jako místo k životu vybrala. A přestože to nebyla láska na první pohled, cestu jsem si k nim našla a jihočeská metropole se zapsala nejen do mého občanského průkazu, ale i do mého srdce.

Jak to, že jsme si s Budějci nepadli do oka na první dobrou? Když jsem sem přišla coby studentka vysoké školy, byl podzim. Město pomalu ztrácelo listy, s nimi i barvu, sluneční paprsky a životní energii, která se s příchodem zimního období vytrácí. Já tehdy po prvním zkouškovém zůstala sama. Sama v „cizím“ městě. Ve městě pod Černou věží, kam jsem coby dítě jezdila s rodiči sem tam na nákup, jednou ročně na výstavu Země živitelka a jinak o něm nevěděla zhora nic.

Čas má ale úžasnou schopnost věci měnit – tak jsem si ho dopřála a dala Budějci šanci. A byla z toho láska jako trám. Našla jsem si zde přátele, oblíbená místa, kavárny, restaurace, příběhy a své objevitelské historky začala v roce 2019 sepisovat pod pseudonymem Budějčanda na instagram. A o to z mého úhlu pohledu nejzajímavější bych se s vámi ráda podělila. Bez ohledu na to, zda už vztah k jihočeskému hlavnímu městu máte, nebo na něm teprve pracujete. Tahle kniha je lexikon lásky, který už jednou zafungoval.

Děkuji všem, kteří byli průvodci na mojí cestě. Přečetla jsem za ty roky stovky článků, webových stránek a příspěvků na sociálních sítích, které mi rozšířily povědomí o historii a architektuře královského města na soutoku řek Vltavy a Malše. Ráda bych poděkovala pánům Milanu Binderovi, Janu Schinkovi a dalším, kteří o historii města píšou. Velké díky patří i mojí rodině, která moje bláznivé nápady, jako ten, že napíšu knihu, už ani nekomentuje.

A speciální poděkování míří k panu doktorovi Danielu Kovářovi, působícímu na pozici vedoucího českobudějovické pobočky Státního oblastního archivu v Třeboni, jehož připomínky pomohly text zpřesnit. Nesmírně si tohoto gesta vážím.

Malé vysvětlení k „Budějčím“

V této knize se objevují výrazy jako **Budějce**, **budějcký** a podobně. Nejde o chybu, ale o místní jazykovou zvláštnost – slang. Toto slovo patří k Budějovicím stejně jako slovo České. Proto se prolíná celým textem. A věřte, že pokud si České Budějovice oblíbíte – jako téměř každý, kdo je pozná trochu blíž – nejspíš jim tak začnete říkat taky.

Tak hurá do Budějč!

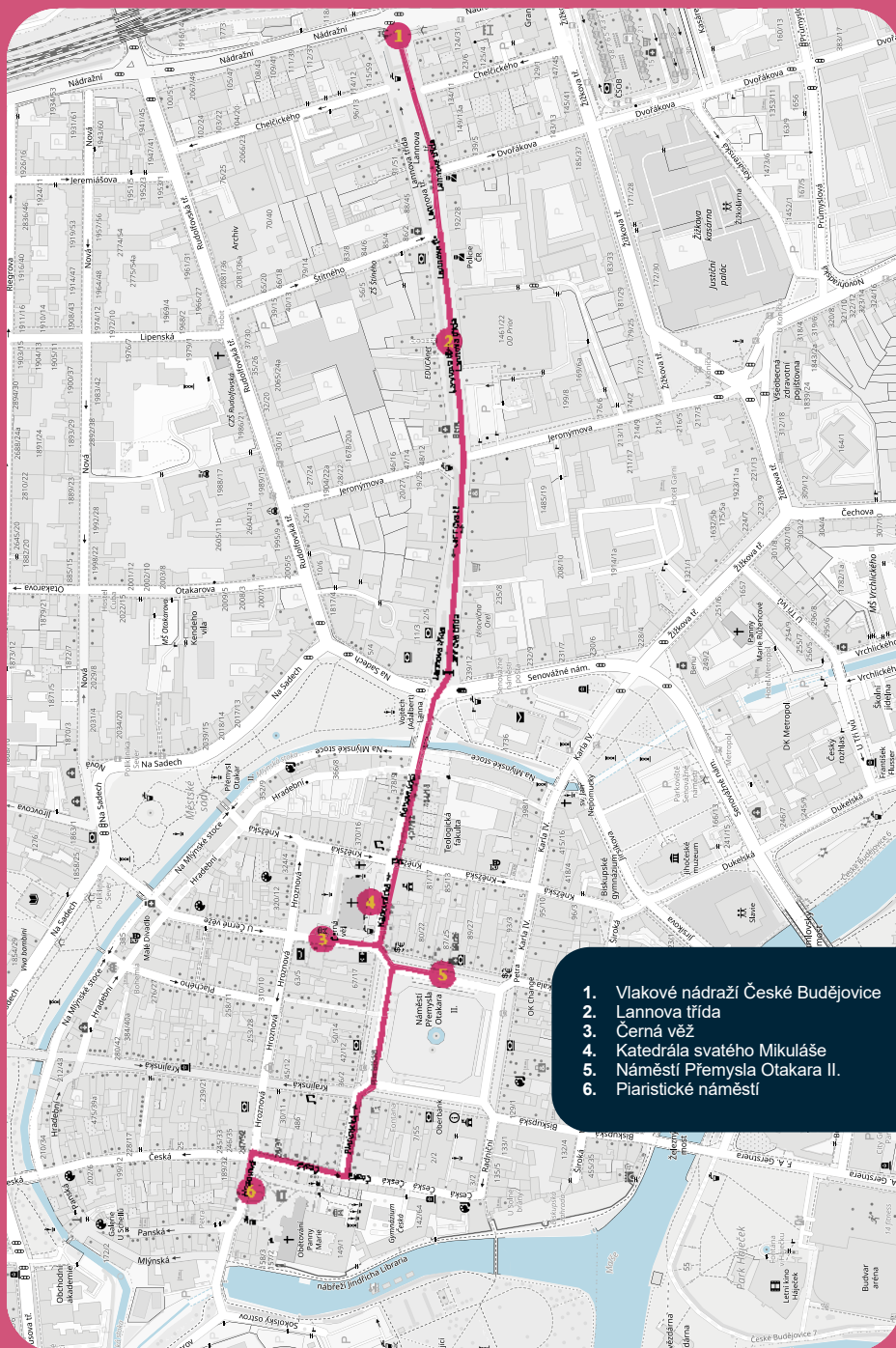
01

Procházka na jedno odpoledne

Tipy na místa, která nesmíte minout během rychlého jednodenního výletu, doplněné o informace, které se v průvodcích běžně nedočetete.

Ať už se chystáte na „jihočeský výletnický trojboj“ České Budějovice – Hluboká nad Vltavou – Český Krumlov, nebo jste se v hlavním městě Jihočeského kraje ocitli jen díky pracovní schůzce, chytte tuto příležitost za pačesy a seznamte se s těmi nejzásadnějšími památkami, které v jihočeské metropoli naleznete!

První procházka vás provede jednou z nejméně frekventovaných tepen Budějce pro pěší, která pulzuje mezi českobudějovickým nádražím a hlavním náměstím našeho města – náměstím Přemysla Otakara II.

1. Vlakové nádraží České Budějovice
2. Lannova třída
3. Černá věž
4. Katedrála svatého Mikuláše
5. Náměstí Přemysla Otakara II.
6. Piaristické náměstí

Vlakové nádraží České Budějovice

Nádražní č. p. 119/4

Budova českobudějovického vlakového nádraží byla dlouho takovou místní zapomenutou popelkou. A rozhodně to nebylo místo, jehož návštěvu bych vám doporučovala, či vás na ni dokonce proaktivně zvala. Ale časy se mění!

Nádraží prošlo mezi lety 2020–2024 rozsáhlou miliardovou rekonstrukcí. Novorenesanční památka z roku 1908 byla kompletně rekonstruována vůbec poprvé ve své historii. Rekonstrukce vrátila nádraží lesk i slávu dob minulých a vynesla titul Památka roku 2024 v kategorii obnov nad dva miliony korun. No a my Budějčáci na něj můžeme být zase znovu právem hrdí.

Tip: Pokud máte šanci se sem podívat po setmění, nenechte si ji ujít! Fasáda nádraží je osvětlena 190 světly. A když jsem je spatřila poprvé v akci, bylo to velké dojetí.

Vlakové nádraží České Budějovice

Vlakové nádraží České Budějovice

Zajímavosti:

Nádraží bylo slavnostně otevřeno u příležitosti 60. výročí nastoupení císaře Františka Josefa I. na trůn.

Nádraží i jihozápadní dráha tehdy nesly jméno Františka Josefa I. Jeho monogram FJI můžete doposud spatřit v bočních štítech monumentální nádražní budovy.

Po návratu z exilu zde v salonním voze přespal první československý prezident Tomáš G. Masaryk se svým synem.

Pro svou strategickou polohu (leží mezi Prahou, Plzní, Lincem a Vídní) se během druhé světové války stalo cílem náletů spojeneckých vojsk.

Lokomotiva zvaná „Kafemlejnek“, která dříve stála na pomníku před nádražím, byla v roce 2009 převezena do muzea v Lužné u Rakovníka k renovaci.

Lannova třída

Lannova třída

Ačkoliv nese jméno významného českobudějovického podnikatele Adalberta (Vojtěcha) Lanny staršího, Budějčáci jí neřeknou jinak než Lannovka. Ulice je částečně pěší a pohodlně se jí dostanete bez krkolomných zatáček z nádraží až na náměstí. Trasa má zhruba jeden kilometr a čeká vás na ní řada zajímavostí, které si v rámci naší procházky představíme.

V průběhu cesty po nejrychlejší pěší spojnici mezi vlakovým nádražím a centrem města rozhodně oceníte její moderní úpravu z roku 2010. Ta trvala čtyři roky a Lannovce přinesla nejen zbrusu novou dlažbu, ale také nové lavičky, osvětlení, vodní prvky, cyklostezku, velkoplošné skleněné tabule s mapami a více než 300 stromů a keřů.

Na samotném počátku Lannovky, která navazuje kolmo na Nádražní ulici, vás přivítají vysoké secesní domy. Právě ty tvořily pomyslnou vstupní bránu do města ze směru od nádraží. Na nároží Chelčického ulice a Lannovy třídy můžete doposud obdivovat secesní Pfeffermannův dům s věží, který byl vystavěn podle projektu českobudějovického architekta a stavitele Josefa Pfeffermanna. V jeho přízemí naleznete jednu z mých oblíbených budějckých kaváren – Kmen, která má na mlýnku kávu z vlastní stejnojmenné pražírny. Kafíčko bylo? Tak jdeme dál!

Na rohu Lannovy třídy a Štítného ulice stál ještě během německé okupace takzvaný Gellertův dům (nesoucí jméno majitele místní papírny Rudolfa Gellerta). Za druhé světové války zde sídlilo gestapo. Během náletu amerického letectva, který cílil primárně na vlakové nádraží, byl dům nenapravitelně poškozen. Na jeho místě byl následně vybudován dům nový, na jehož fasádě můžeme dodnes spatřit tabulku* připomínající nejen původní dům, ale hlavně zvěrstva doby minulé (dům snadno poznáte podle lékárny v přízemí, která tady funguje již od dokončení nového domu).

*** Na pamětní desce stojí: Zde stávala budova, ve které gestapo v létech 1939–1945 věznilo, mučilo a popravovalo vlastence našeho kraje.**

Pohled na Lannovu třídu od Nádražní ulice

Království dederonových zástěr, ve kterém se zastavil čas, i místo, kde seženete prakticky všechno, co nevíte, kde jinde byste mohli ve městě koupit, i to je Prior, který se nachází zhruba v polovině Lannovky. V sedmdesátkách, kdy byl otevřen, patřil mezi nejmodernější obchodní domy na jihu Čech. Pamětníci dodnes rádi

vzpomínají na to, jakou radost jim přinášela jízda na prvních eskalátorech ve městě, které byly právě tady v Prioru. Zajímavostí je, že kvůli neukázněným jezdcům musel u jezdících schodů stát hlídač, který dohlížel na plynulost provozu. Budova patří mezi největší symboly architektury doby socialismu v našem městě. Při cestě kolem si můžete povšimnout výjimečné venkovní terasy bývalé restaurace obklopené prstencem s keramickými plastikami ladícími ke keramické fasádě domu. Uprostřed terasy stojí fontána, což bohužel z ulice neuvidíte. Terasa je už dlouhá léta uzavřená a přístupná bývá pouze výjimečně v rámci speciálních příležitostí.

Venkovní terasa na střeše Prioru

Nalákat vás ale mohou na volně přístupnou fontánu v poslední třetině Lannovy třídy. Ta nese jméno rytíře Hirza – Hirzova fontána. A kdože to ten Hirzo byl? Že královské město České Budějovice založil na soutoku řek Vltavy a Malše v roce 1265 český král Přemysl Otakar II., je obecně známý fakt. Méně je ale v povědomí široké veřejnosti jméno zvíkovského purkrabího Hirza, který vyměřil půdorysný

plán nově vznikajícího města. Tehdejší mluvou byl Hirzo označován jako lokátor města, dnes bychom mohli bez okolků říct, že se jednalo o takového středověkého developera nebo snad architekta. Právě Hirzem bylo vyměřeno naše velkolepé čtvercové náměstí, pravidelně se křižící ulice v historickém jádru města, jednotlivé domovní parcely či prostor pro dominikánský klášter na břehu řeky Vltavy.

Lannovu třídu uzavírá moderní sousoší Humanoidi od Michala Trpáka. Sousoší, které ztvárňuje skupinu spěchajících lidí (mužů i žen), se tu poprvé objevilo v létě roku 2007. Odlidštěný dav zamračených úředníků, ženoucích se bezhlavě za úspěchem a slávou, je pro mě vždy skvělou připomínkou toho, že není od věci občas zpomalit a usmát se na svět kolem sebe.

Humanoidi